

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๙๘ - ๑๙๙/๒๕๖๔

เรื่อง สิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล กรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่สำรวจบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่โดยไม่ได้รับความยินยอม

คำร้องที่ ๖๔/๒๕๖๔	<p>ปกปิดชื่อ</p> <p>เจ้าหน้าที่สำรวจ สถานีตำรวจนครบาลเป้อยน้อย จังหวัดขอนแก่น</p>	ผู้ร้อง
----------------------	---	---------

คำร้องที่ ๖๗/๒๕๖๔	<p>ปกปิดชื่อ</p> <p>เจ้าหน้าที่สำรวจ สถานีตำรวจนครบาลภูมิราษฎร์ จังหวัดกาฬสินธุ์</p>	ผู้ร้อง
----------------------	--	---------

คำร้องทั้งสองคำร้องนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีประเด็นร้องเรียนอย่างเดียวกัน และมีผู้ร้องเป็นบุคคลเดียวกัน จึงให้พิจารณารวมกัน โดยให้เรียกผู้ถูกร้องตามคำร้องที่ ๖๔/๒๕๖๔ ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และเรียกผู้ถูกร้องตามคำร้องที่ ๖๗/๒๕๖๔ ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒

๑. ความเป็นมา

๑.๑ ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามคำร้องที่ ๖๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ กล่าวอ้างว่า [REDACTED] ผู้ร้องได้ขับรถยนต์ผ่านจุดตรวจจุดสกัด ซึ่งอยู่ในความควบคุมของสถานีตำรวจนครบาลเป้อยน้อย และผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้เรียกให้ผู้ร้องตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะ จากนั้นผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้มีการขอตรวจใบอนุญาตขับขี่และใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ร้องก่อน ผู้ร้องเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการลงทะเบียนนิสิตชั้น

/๑.๒ ผู้ร้อง...

๑.๒ ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๖๗/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ กล่าวอ้างว่า [REDACTED] ขณะที่ผู้ร้องกำลังทำการถ่ายทอดสด (Live) เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่การตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ซึ่งอยู่ในการควบคุมของสถานีตำรวจนครบาลนราธิวาส ได้ถูกผู้จัดร้องที่ ๒ ขอตรวจใบอนุญาตขับขี่และใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ร้องก่อน ผู้ร้องเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติกรรม ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง เป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบโดยพิจารณาประกอบเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) วิดีโอบันทึกภาพเคลื่อนไหวที่แนบมาเป็นหลักฐานของผู้ร้อง
- (๒) หนังสือสถานีตำรวจนครบาลเป้อยน้อย ที่ ๑๗ ๐๐๑๙(ขก).๔(๒๒)/๘๔๖ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (๓) หนังสือสถานีตำรวจนครบาลนราธิวาส ลับ ที่ ๑๗ ๐๐๑๙(กส).๓๘/๑ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (๔) รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่ ๓๖ - ๕๕ /๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ เรื่อง สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย อันเกี่ยวเนื่องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติด โดยละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๔. รัฐธรรมนูญ พันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ๔.๒ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- ๔.๓ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- ๔.๔ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๔.๕ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

๕. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง บทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ ดังนี้

กรณีผู้ถูกร้องที่ ๑

[REDACTED] สถานีตำรวจนครบาลเปื่อยน้อยได้จัดกำลัง

เจ้าหน้าที่ตำรวจนปบตที่หน้าที่ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด บริเวณหน้าตู้ยาตามตำรวจน (ที่พักสายตรวจ) สรรวงษ์ ด้านหน้าปราสาทเปื่อยน้อย บนเส้นทางถนนสายเปื่อยน้อย – หนองบัวรอง (ทางหลวงหมายเลข ๒๒๙๗) เพื่อป้องกันอาชญากรรม กวดขันวินัยจราจรและสกัดกั้นยาเสพติด โดยเป็นการใช้อำนาจตาม พระราชบัญญัติจราจรสทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในวันเกิดเหตุนั้น ได้รับการอนุมัติจาก ผู้บังคับการตำรวจนครรัฐจังหวัดขอนแก่น ตามหนังสือตำรวจนครรัฐจังหวัดขอนแก่น ที่ ๐๐๑๙(ขก).๔๔/๘๐ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๓ เรื่อง อนุมัติการตั้งจุดตรวจในพื้นที่รับผิดชอบ หนังสือตำรวจนครรัฐจังหวัด ขอนแก่น ที่ ๐๐๑๙(ขก).๔๗(ศษ.ปส.)/๑๐๒๐๕ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง การตั้งจุดตรวจจุดสกัด ยาเสพติด และเป็นไปตามคำสั่งตำรวจนครรัฐจังหวัดขอนแก่น ที่ ๑๑๕๐/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง การตั้งจุดตรวจจุดสกัดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ [REDACTED]

ในวันเกิดเหตุ [REDACTED]

ผู้ร้องได้ขับรถยนต์ระบบรถทุกสิ่งของผ่านจุดตรวจ

และผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ให้สัญญาณหยุดรถของผู้ร้องเพื่อขอตรวจใบอนุญาตขับขี่และเรียกตรวจหาสารเสพติด ในร่างกายของผู้ร้อง โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๐) มาตรา ๑๗ และมาตรา ๙๓ และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๙/๑ แต่ผู้ร้องไม่ยินยอมให้ ตรวจสอบ และขอทราบอำนาจของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในการตรวจสอบและขอทราบเอกสารราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคำสั่งเกี่ยวกับการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดพร้อมทั้งใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกภาพเคลื่อนไหวการปฏิบัติ หน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ กล่าวว่าได้อธิบายให้ทราบเหตุผลและวัตถุประสงค์ของการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดตลอดจนแน่นอนว่า หากผู้ร้องเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ถูกต้องเหมาะสมหรือ ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็สามารถเข้าพบผู้บังคับบัญชาและพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้ ในระหว่างการพูดคุยกับผู้ร้อง มีผู้ถูกร้องที่ ๑ รายหนึ่งใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่

ของผู้ร้องเพื่อเป็นพยานหลักฐานว่า การที่ผู้ร้องมีพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกภาพเคลื่อนไหว การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๑ เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์นั้น เข้าข่ายขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่ และเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความบริสุทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่พร้อมทั้งเป็นการปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้นำภาพใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องไปเผยแพร่ที่อื่นใด แต่ไม่พบว่าผู้ร้องได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งก่อนบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่แต่อย่างใด

กรณีผู้ถูกร้องที่ ๒

[REDACTED] เวลากลางวัน สถานีตำรวจนครบาลได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลที่ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด บริเวณหน้า [REDACTED] ตำบลบัวขาว และที่จุดตรวจจุดสกัดคลองชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยจุ่ม - จัง ตำบลกุดหว้า เพื่อตรวจค้น จับกุมสิ่งผิดกฎหมายและความผิดอื่น ๆ โดยมีการขออนุมัติต่อผู้บังคับการตำรวจนครจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหนังสือสถานีตำรวจนครบาลที่ ๐๐๑๙(กส).๓๙/๒๐๙๗ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ขออนุมัติตั้งจุดตรวจ จุดสกัดประจำเดือน (๑๖ - ๓๑ พ.ค. ๒๕๖๑) ในวันดังกล่าว ผู้ร้องได้มาระยะห่างจากจุดตรวจจุดสกัดซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้เรียกให้ผู้ร้องลงจากรถยนต์ เมื่อผู้ร้องลงจากรถยนต์แล้วได้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกภาพเคลื่อนไหวการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ขอตรวจใบอนุญาตขับขี่และใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้อง เพื่อเป็นหลักฐานในกรณีที่หากปรากฏว่าผู้ร้องนำภาพเคลื่อนไหวที่บันทึกไว้นั้นไปเผยแพร่ในทางที่ทำให้เกิดความเสียหาย ผู้ถูกร้องที่ ๒ จะสามารถดำเนินการตรวจสอบและติดตามตัวผู้ร้องมาสอบสวนได้โดยง่าย ภายหลังที่ได้บันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ไว้เป็นเวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์ก็ได้ลบภาพนั้นทิ้งไป โดยไม่ได้มีการนำภาพดังกล่าวนั้นไปเผยแพร่ที่ใดแต่ไม่พบว่าผู้ร้องได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งก่อนบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่แต่อย่างใด

กรณีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องโดยไม่พบว่าผู้ร้องได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งก่อน เป็นการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗^๑ ได้รับรองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว รวมถึงสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลไว้ โดยเฉพาะการกระทำการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่ออาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

/และตามกติกา...

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่օอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

และตามกติการะห่วงประเทศาสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๑๗^๒ ได้รับรองสิทธิของบุคคลที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายให้ถูกแทรกแซงความเป็นอยู่ส่วนตัวโดยผลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้ เช่นเดียวกัน และในที่นี้ว่าการแทรกแซงสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวอาจกระทำได้เฉพาะกรณีที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น และการกระทำนั้นจะต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติและวัตถุประสงค์ของกฎหมายด้วย

โดยในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ถือเป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือสั่งการกำชับและเน้นย้ำมาตรการปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด อย่างต่อเนื่อง ตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๗.๓๔/๔๕๗๘ ลงวันที่ ๓๓ มีนาคม ๒๕๖๙ เรื่อง กำชับมาตรการปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด และหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๗.๓๔/๖๘๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๙ เรื่อง มาตรการปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งจุดตรวจเพื่อบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก และความผิดอื่นเกี่ยวกับรถ หรือการใช้ทาง ซึ่งได้มีการวางแผนหลักพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ สรุปความได้ว่า การตั้งจุดตรวจ จุดสกัด และจุดสกัด เจ้าหน้าที่ตำรวจ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในการค้นหรือจับกุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลระเบียบการตำรวจน้ำหนึ่งเดียว ด้วยเครื่องครัด เจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำหนึ่งเดียว ที่พึงรักษาภาริยาฯ ระหว่างการตรวจค้นและใช้ความสั่งเกตให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่พำนะที่มีลักษณะพิรุธ โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำหนึ่งเดียว ตลอดจนไม่ก่อให้เกิดผลเป็นการสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้ใช้ทางโดยไม่จำเป็น

การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองทั้งจุดตรวจ จุดสกัด ในวันเกิดเหตุ โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติ จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อันเป็นการบังคับใช้กฎหมายและรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันอาชญากรรม กวดขันวินัยจราจรและสกัดกั้นยาเสพติด ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ถูกร้องทั้งสองอาจมีกรณีที่ล่วงล้ำหรือกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องหรือบุคคลที่ผ่านหรือที่เข้าไปอยู่บริเวณจุดตรวจ จุดสกัดได้ เช่น การค้น การเรียกตรวจเอกสารหรือใบอนุญาตบางประการ หรือการตรวจหาสารเสพติด เป็นต้น การกระทำดังกล่าว ผู้ถูกร้องจะต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องหรือบุคคลที่ผ่านหรือที่เข้าไปอยู่บริเวณจุดตรวจให้น้อยที่สุด เช่นนี้ การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองขอตรวจใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องที่ผ่านหรือเข้าไปอยู่ที่

/จุดตรวจ...

^๒ กติการะห่วงประเทศาสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ข้อ ๑๗

๑. บุคคลจะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถาน หรือการติดต่อสื่อสารโดยผลการหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายได้ และจะถูกลบหลู่เกียรติและข้อเสียงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ได้

๒. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายให้ถูกแทรกแซงหรือลบหลู่เช่นว่านั้น

จุดตรวจ จุดสกัด ในวันเกิดเหตุ ไม่ว่าจะเป็นการอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๗ จึงเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่ผู้กรรงห้องทั้งสอง มีอำนาจกระทำได้ การขอตรวจใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องในส่วนนี้ จึงไม่เป็นการกระทำหรือการละเลย การกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง

แต่สำหรับข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องทั้งสองมีการบันทึกภาพใบอนุญาตขึ้นของผู้ร้องนั้น เห็นว่า เมื่อว่าผู้ถูกร้องทั้งสองมีอำนาจตามกฎหมายในการขอตรวจใบอนุญาตขึ้นของผู้ร้องก็ตาม แต่กรณีดังกล่าวอยู่ในไม่รวมถึงการบันทึกภาพใบอนุญาตขึ้นของผู้ร้องหรือบุคคลที่ฝ่าหน้าหรือที่เข้าไปอยู่

/ ປະເທດລາວ...

^๓ มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑๐) “การสืบสวน” หมายความถึงการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด มาตรา ๑๗ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนี้มีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้

๔ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๗๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๓๒) “ใบอนุญาตขับปี” หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

มาตรา ๓๑/๑ ในขณะขับรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องมีใบอนุญาตขับขี่อยู่กับตัวและต้องแสดงต่อเจ้าพนักงานจราจรเมื่อขอตรวจ

၁၇၅

၁၇

มาตรา ๑๕๐ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานจราจร ไม่ว่าพบด้วยตนเอง หรือโดยการใช้เครื่องอุปกรณ์ หรือโดยวิธีการอื่นใดว่า ผู้ขับขี่ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถหรือการใช้ทาง ที่เป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนและมีโทษปรับ เจ้าพนักงานจราจร จะว่ากล่าวตักเตือนหรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ผันนั่นชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้

၁၇

၁၇

มาตรา ๑๔๐/๓ ในกรณีที่เจ้าพนักงานจารับว่าผู้ขับขี่ผู้ใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการได้รับใบอนุญาตขับขี่ ให้เจ้าพนักงานจารมีอำนาจยึดใบอนุญาตขับขี่ หรือบันทึกการยึดใบอนุญาตขับขี่ด้วยวิธีการทางข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ขับขี่ผู้นั้น โดยแจ้งการสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่พร้อมด้วยเหตุผลในการสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ให้ผู้ขับขี่ดังกล่าวทราบ พร้อมทั้งมอบหลักฐานการสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่นั้นให้แก่ผู้ขับขี่ไว้เป็นหลักฐาน

၁၇

၁၂၅

มาตรา ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ (๑) มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑/๑ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๙ หรือมาตรา ๑๓๐ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ผู้บัญชาการตรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายท่องเที่ยวอุตสาหกรรมมาตรา ๗๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๙๙ วรรคสอง ต้องระบุเงินปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

บริเวณจุดตรวจ จุดสกัดได้ โดยการบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่เช่นนี้ ถือเป็นขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ หน้าที่ที่แยกต่างหากจากการขอตรวจใบอนุญาตขับขี่โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ และเนื่องจากใบอนุญาตขับขี่จะปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับรูปถ่าย ชื่อ ชื่อสกุล เลขประจำตัวประชาชน รวมถึงข้อมูลภูมิลำเนาที่บุคคลนั้น อาศัยอยู่ ซึ่งล้วนเป็นข้อมูลส่วนบุคคลทั้งสิ้น การบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่เก็บรวบรวมไว้จึงอาจเป็น การล่วงล้ำหรือกระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว รวมถึงสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลได้ เช่นนี้ การบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ของบุคคลที่ผ่านหรือที่เข้าไปอยู่บริเวณจุดตรวจ จุดสกัด จึงต้องมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจ ไว้ด้วย

การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างว่า การบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องก็เพื่อเป็นพยานหลักฐานว่า การที่ผู้ร้องมีพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกภาพเคลื่อนไหวการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์นั้น เข้าข่ายขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือไม่ และเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความบริสุทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่พร้อมทั้งเป็นการปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ตี หรือการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ อ้างว่าเพื่อเป็นหลักฐานในกรณีที่ หากปรากฏว่าผู้ร้องนำภาพเคลื่อนไหวที่บันทึกไว้นั้นไปเผยแพร่ในทางที่ทำให้เกิดความเสียหายเจ้าหน้าที่ตำรวจนายสามารถดำเนินการตรวจสอบและติดตามตัวผู้ร้องมาสอบสวนได้โดยง่ายก็ตี มิใช่เหตุตามกฎหมายที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่ในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ในวันเกิดเหตุที่จะทำให้ผู้ถูกร้องทั้งสองมีอำนาจในการบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้อง ทั้งไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายให้อำนาจผู้ถูกร้องทั้งสองกระทำเช่นว่านั้นได้ ซึ่งหากผู้ถูกร้องทั้งสองเห็นว่า การที่ผู้ร้องใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บันทึกภาพเคลื่อนไหวการปฏิบัติหน้าที่โพสต์ลงสื่อสังคมออนไลน์อาจเข้าข่ายขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ หรือทำให้เกิดความเสียหาย ผู้ถูกร้องทั้งสองย่อมสามารถรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นภาพเคลื่อนไหวดังกล่าวเพื่อดำเนินคดีกับผู้ร้องได้โดยไม่มีความจำเป็นต้องบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ผู้ร้องแต่อย่างใด กรณีเช่นนี้แม้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ จะมิได้นำภาพใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องไปเปิดเผยแพร่ หรือผู้ถูกร้องที่ ๒ จะเก็บภาพถ่ายใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องไว้เป็นเวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์แล้วลับภาพนั้นทิ้งไป โดยไม่ได้มีการนำภาพดังกล่าวนั้นไปเผยแพร่ ซึ่งไม่สามารถรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องทั้งสองมีการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ร้องไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๒ วรรคสอง ก็ตามแต่เพียงการที่ผู้ถูกร้องทั้งสองบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่โดยที่ผู้ร้องมิได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งก่อนยื่นถือเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว รวมถึงสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ร้อง อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในลักษณะเช่นนี้อีก คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงให้เสนอแนะมาตรการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานีตำรวจนครบาลเป้อยน้อย และสถานีตำรวจนครบาลกุฉินารายณ์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) ประกอบมาตรา ๓๖ ต่อไป

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องห้ามสองเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เหตุการณ์ตามคำร้องที่
๖๗/๒๕๖๔ [REDACTED] ก่อนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
ประกาศใช้บังคับ^๕ ส่วนเหตุการณ์ตามคำร้องที่ ๖๔/๒๕๖๔ เกิดขึ้นเมื่อ [REDACTED]
ซึ่งอยู่
ในช่วงเวลาที่กำหนดให้ยกเว้นการบังคับใช้บทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๕ หมวด ๖ และหมวด ๗
และความในมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒^๖ กรณี
จึงไม่มีประเด็นการละเมิดสิทธิ民ุษยชนต่อผู้ร้องในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวแต่อย่างใด

๖. มาตรการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิ民ุษยชน

คณะกรรมการสิทธิ民ุษยชนแห่งชาติจึงเสนอแนะมาตรการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิด
สิทธิ民ุษยชนต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานีตำรวจนครบาลเป้อยน้อย และสถานีตำรวจนครบาลภูมิภาค
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิ民ุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) ประกอบมาตรา ๓๖
โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานีตำรวจนครบาลเป้อยน้อย และสถานีตำรวจนครบาลภูมิภาค
กำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนายกัดให้เป็นไปตามหนังสือหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๗.๓๔/๕๕๗๘
ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง กำหนดมาตรการปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ และจุดสกัด
และหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๗.๓๔/๖๘๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ เรื่อง มาตรการปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งจุดตรวจ
เพื่อบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก และความผิดอื่นเกี่ยวกับรถ หรือการใช้ทาง โดยเน้นย้ำให้
เจ้าหน้าที่ตรวจพิรบัตรหุ้นส่วนตัวและสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน
ซึ่งอาจล่วงล้ำหรือกระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน
ที่ผ่านหรือที่เข้าไปอยู่บริเวณจุดตรวจ จุดสกัด และต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเท่าที่จำเป็น
และพอดีสมควรแก่กรณีเท่านั้น

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันได้รับรายงานฉบับนี้

/๗. มติคณะ...

^๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖/ตอนที่ ๖๙ ก /หน้า ๕๒ /๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

^๖ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๕ หมวด ๖ และหมวด ๗ และความในมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้น
กำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๗. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๔๘/๒๕๖๔ (๒๓) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จึงมีมติว่าการที่ผู้ถูกร้องทั้งสองขอตรวจใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องตามคำร้องนี้ ไม่เป็นการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง ส่วนการที่ผู้ถูกร้องทั้งสองบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่โดยที่ผู้ร้องมิได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งก่อนตามคำร้องนี้ ถือเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว รวมถึงสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ร้อง และให้เสนอแนะมาตรการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามข้อ ๖ ของรายงานนี้ ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานีตำรวจนครบาลเป้อยน้อย และสถานีตำรวจนครบาลภูมิราษฎร์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) ประกอบมาตรา ๓๖ เพื่อดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กัญจนรินทร์
นางปรีดา คงเป็น^๑
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมนตรี
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์
นางสาวปิติภรณ์ สิทธิเดช
นายวสันต์ ภัยหลีกสี^๒

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ